

İlaç Takip Sistemi

► Erkan CİVELEK

(İ.Ü. Eczacılık Fak. öğrencisi)

Beşeri Tıbbi Ürünler Ambalaj ve Etiketleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 30.05.2009 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Bu değişiklik biz eczacı adaylarının bildiği ve medyada yer verildiği şekliyle ilaç takip sisteminin oluşturulmasına yönelik bir yönetmelik değişikliği. Bu değişiklik birçok kişi ve kurum tarafından bugünlerde sıkça tartışılıyor. Peki son dönemde eczacıların ve biz eczacı adaylarının gündemini oldukça meşgul eden bu ilaç takip sistemi tam olarak nedir? Ne işe yarayacaktır? Söylendiği gibi ilaç sahteciliğini önleyebilecek midir? Biraz yakından bakmakta fayda var.

İlaç Takip Sistemi nedir?

İlaç Takip Sistemi, ilacın ilk üretim aşamasından son alıcısına kadar olan sürecin tam olarak denetim

altına alınmasını ve bu yolla ilaç sahteciliğinin önlenmesini öngören bir sistemdir. Bu yolla aynı zamanda farmakovijilans çalışmaları için yeterli verinin elde edileceği umulmakta, diğer taraftan ise reçeteli ve reçetesiz ilaçların izlenmesi amaçlanmaktadır.

İlaç Takip Sistemi nasıl çalışacaktır?

İlaç Takip Sistemi’nde ilaç üzerinde bulunan kupür kaldırılacak ve ilaç üzerine farklı tür bir barkod tipi olan karekod yerleştirilecektir. Bu karekodun üzerinde ilacın dünya genelinde tanınırlığını sağlayan barkod numarası, ilacın her bir biriminin tanınmasını sağlayacak olan bir sıra numarası, ilacın son kullanma tarihi ve ilacı üretimdeki diğer partilerden ayıracak olan bir parti numarası bulunacaktır.

Bu sistemin çalışması ise şu şekilde olacaktır:

1. İlaç üreticisi veya ithalatçısı firmalar ecza depolarına gönderdikleri ilaçların barkodlarını İTS’ye göndereceklerdir.

Sağlık alanına yönelik piyasacı bakış, drugstore açma girişimlerine, ilaç takip sistemi türü uygulamalara, kamu hastane birlikleri yasa tasarısına ve hekimleri ilgilendiren tam gün yasa tasarısına kaynaklık etmektedir.

2. Depolar da aldıkları ilaçların barkodlarını İTS'ye yollayacaklardır.

3. Eczacılar depolardan aldıkları ilaçların tümünü eczane yazılım programlarına okutacaklardır ve alım onay bildiriminde bulunacaklardır.

4. Eczacılar gelen ilacı SGK'nın sistemine girip provizyon onayı alacaklardır.

5. SGK reçetede verilen ilaçların uygun olması durumunda bir reçete kontrol numarası döndürecektir. Bu işlemin ardından reçete bilgileri SGK provizyon sisteminden eczane yazılım programı tarafından indirilecektir.

6. Eczacı hastaya vereceği ilaçları kendi eczane yazılım programına okutacak ve kaydedecektir. Eczacı ayrıca eczane yazılım programından hastaya verdiği ilaçları İTS'ye bir satış bildirimini olarak iletacaktır.

7. İTS bildirilen ürünler doğru ise eczaneye bir satış onayı gönderecektir. Eczacı bu onayı aldıktan sonra eczane yazılım programından SGK'ya bağlanarak reçete satış onayı alacaktır. Reçete satış onayı yapıldığında SGK sistemi eczane tarafından satılan ilaçları İTS'den kontrol edecektir. SGK, İTS'den gelen bilgilere göre reçeteyi ödemeye alacaktır.

Göründüğü şekliyle oldukça güçlü bir altyapı gerektiren böyle bir sistemin uygulanması için gereken altyapıya sahip olunup olunmaması bir yana bu sistemin getirdiği bazı değişiklikler, gerek eczacılar gerekse halkımız açısından büyük sorunlara gebe- dir. İlaç kutularında fiyat bulunmayacak olması

özellikle reçetesiz satılan ilaçlarda haksız rekabetin önünü açacaktır. Bu durum özellikle ilaç pazarına girebilmek için ısrarlı bir bekleyişin içinde olan For You gibi ilaç mağazalarına, bu alana girebildikleri takdirde eczaneler karşında büyük avantaj sağlayacaktır. Bu durum ise ilaçların drugstore raflarında bisküvi tarzında gelişigüzel satılabilmesi politikasına oldukça büyük bir uyum göstermektedir. Ayrıca ilaç üzerinde kupür bulunmayacağı için geri ödeme kurumlarına satılmış gibi gösterilen ilaçlar el altından tekrar satılabilecektir.

İlaç Takip Sistemi'yle asıl amaçlanan nedir?

Bu sistem açıkça ilaç şirketlerinin kendi ürünlerinin pazardaki satış rakamlarını takip edebilmeleri açısından onlara büyük bir avantaj sağlayacaktır. Sözgelimi bir ilaç firması hangi ilin hangi ilçesinin hangi bölgesinde kendi ilacının ne kadar satıldığının bilgisine ulaşabilecek, bu sayede ilaç firmaları, satışlarının düşük seyrettiği bölgelere dönük yeni stratejiler, yeni satış teknikleri geliştireceklerdir. Sağlıkta piyasa anlayışının egemen olduğu ülkemizde sağlık alanı ilaç firmaları için dikensiz gül bahçesine çevrilmeye çalışılmaktadır.

Sağlık alanına yönelik piyasacı bakış, drugstore açma girişimlerine, ilaç takip sistemi türü uygulamalara, kamu hastane birlikleri yasa tasarısına ve hekimleri ilgilendiren tam gün yasa tasarısına kaynaklık etmektedir. Tüm bunlar alt alta yazıldığında ortaya çıkan tablo ise AKP'nin gerçekleştirmekte olduğu sağlıkta dönüşüm programıdır.